

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Kamercommissie van VWS
t.a.v. mevrouw H. Post, griffier
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

4 januari 2021

Betreft: Bijdrage koepelorganisaties patiënten, huisartsen- en ziekenhuiszorg, SEH-artsen en zorgverzekeraars t.b.v. notaoverleg Medisch zorglandschap, Juiste zorg op de juiste plek, Ambulancezorg/Acute zorg etc. 14 januari 2021

Geachte leden,

Begin 2021 spreekt u met ministers De Jonge en Van Ark over onder meer Juiste Zorg op de Juiste Plek, acute zorg en eerstelijnszorg. Samenwerking over lijnen en domeinen is een voorwaarde voor het bieden van deze zorg. Voor de kwaliteit en de continuïteit van de zorg is het essentieel dat zorgverleners in de spoedzorg (huisartsenpost, ambulance, meldkamer en spoedeisende hulp) relevante medische en medicatiegegevens kunnen inzien van de patiënt die hun hulp vraagt. Dat is op dit moment alleen mogelijk als die patiënt vooraf toestemming heeft verleend aan de huisarts voor het beschikbaar stellen van zijn gegevens. Een stapeling van wetten maakt dat erg ingewikkeld. Toestemming vooraf voor alle Nederlanders en alle situaties vastleggen, blijkt praktisch niet haalbaar. In deze brief lichten wij dit verder toe. Om iedereen overal en op ieder moment de best mogelijke zorg te kunnen bieden, willen wij dat patiënten de mogelijkheid krijgen om op de plek van zorgverlening toestemming te geven voor het inzien van hun medische gegevens die elders zijn vastgelegd. Uiteraard met de juiste waarborgen, zodat de huisarts de gegevens veilig en verantwoord beschikbaar kan stellen.

Wij vragen u de minister te verzoeken om:

- a) in kaart te brengen in hoeverre de huidige wetgeving* de kwaliteit en continuïteit van (acute) zorg in de weg staat, in het bijzonder door de daaruit volgende noodzaak dat patiënten vooraf toestemming moeten verlenen voor het beschikbaar stellen, opvragen en raadplegen van hun medische gegevens,*
- b) daarbij de relevante ervaringen met de corona opt-in te betrekken,*
- c) mogelijke oplossingsrichtingen aan te geven bij geconstateerde knelpunten,*
- d) aan te geven welke stappen de minister met het veld wil gaan zetten om het geschetste probleem duurzaam op te lossen,*
- e) en deze stappen, gezien de ervaren urgentie in de zorgpraktijk, in een zodanig tempo te doorlopen dat op afzienbare termijn resultaat is te verwachten.*

* Met name de BIG, WGBO, AVG, Wet aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg.

Een samenhangend en werkbaar juridisch kader is een eerste voorwaarde voor de ontwikkeling van een structurele oplossing voor gegevensuitwisseling in de acute zorgketen. Passend bij de lijn van de houtskoolschets acute zorg, die u de afgelopen zomer van de minister voor Medische Zorg heeft ontvangen, en het Kwaliteitskader Spoedzorgketen.

Voor de duur van de coronacrisis is een samenvatting van de gegevens bij de eigen huisarts op de huisartsenpost en de SEH tijdelijk beschikbaar gemaakt via de corona opt-in. Voorwaarde is wel dat mensen ter plekke mondelinge toestemming geven.

Door de corona opt-in is het aantal succesvolle opvragingen van medische gegevens op de huisartsenpost en SEH via het Landelijk Schakelpunt gestegen van 46 naar 80 procent. Dit voorkomt ook lange wachttijden, zagen we in de eerste coronagolf.

Minister Van Ark schreef op 14 december 2020 in haar brief aan de Tweede Kamer over prioriteiten bij elektronische gegevensuitwisseling in de resterende kabinetsperiode, dat de noodzaak om te komen tot de corona opt-in nogmaals het belang heeft onderstreept van een duurzame oplossing voor gegevensuitwisseling bij spoedzorg. Als betrokken branche- en beroepsorganisaties ondersteunen wij dat van harte. Daarom willen wij ons inzetten voor het ontwikkelen van een structurele oplossing voor het ondersteunen van de acute zorg met de benodigde gegevens, met een optimale balans tussen goede zorg en zeggenschap van mensen over hun eigen medische gegevens.

Het uitgangspunt dat patiënten zelf bepalen wie hun gegevens wel of niet mag inzien, staat niet ter discussie. Maar door het vereiste om vooraf toestemming te verlenen is patiëntinformatie die essentieel is voor het bepalen van de juiste behandelstrategie nu vaak niet (tijdig) beschikbaar. Ook niet als de patiënt ter plekke aangeeft dat hij of zij daar toestemming voor wil geven. De zorgverlener die het dossier bijhoudt, mag het dossier namelijk pas beschikbaar stellen voor inzage als hij of zij daar toestemming voor krijgt van de patiënt. Huisartsen, SEH-artsen en specialisten maken zich hier zorgen over. En het is aan patiënten niet uit te leggen dat zij die toestemming op het moment dat het echt nodig is en gevaarlijke situaties kunnen ontstaan, niet meer kunnen geven.

De corona opt-in biedt slechts een tijdelijke oplossing voor inzage op de huisartsenpost en de Spoedeisende Hulp. Veldpartijen zijn genoodzaakt om ingewikkelde oplossingen te ontwikkelen om de benodigde gegevensuitwisseling ook in andere situaties mogelijk te maken. Zo heeft het Informatieberaad onlangs Mitz aangewezen als generieke oplossing voor toestemmingen. En geeft minister Van Ark in haar brief van 14 december 2020 aan dat zij de mogelijkheid van Mitz als randvoorwaardelijke voorziening zal onderzoeken. Met deze online toestemmingsvoorziening kunnen Nederlanders makkelijk hun toestemmingen verlenen en beheren. De VZVZ is, ondersteund door alle veldpartijen, gestart met pilots met deze voorziening. Vanwege stapeling van wetten is Mitz onder de motorkap complex. Mitz heeft deze complexiteit in het ontwerp van de website zo veel mogelijk kunnen beperken voor de burger. Vereenvoudiging van het wettelijk kader zal ertoe bijdragen dat ook Mitz eenvoudiger onderhoudbaar wordt.

We moeten dit samen beter inrichten. Als veldpartijen hebben we een eerste verkenning gedaan naar de juridische en technische mogelijkheden, aangemoedigd door de positieve ervaringen van zorgverleners en patiënten met de corona opt-in. Hieruit blijkt dat vrijwel zeker aanpassingen in wetgeving nodig zijn om het verlenen van toestemming en inzage op de plek van zorgverlening in alle situaties mogelijk te maken. Om goed gedocumenteerd tot een toekomstbestendige oplossing en de daarbij benodigde juridische structuur te kunnen komen, vragen wij u om ons in dit traject te ondersteunen door de minister bovenstaande vragen te stellen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Marcel Heldoorn, manager digitale zorg bij Patiëntenfederatie Nederland, tel. 06-27 00 27 35 of via m.heldoorn@patiëntenfederatie.nl.

Met vriendelijke groeten,

Patiëntenfederatie Nederland
Dianda Veldman, directeur-bestuurder

Jaspar
Landelijke Huisartsen Vereniging
Guus Jaspar, huisarts en landelijk bestuurslid

Scheppink
Nederlands Huisartsen Genootschap
Drs. Eric Scheppink MCM, lid Raad van Bestuur

Bontje
InEen, vereniging van organisaties in eerstelijnszorg, waaronder huisartsenposten
Martin Bontje, voorzitter

Baden
Nederlandse Vereniging van Spoedeisende Hulpartsen
David Baden, SEH-arts en bestuurslid

Nederlandse
Vereniging van
Ziekenhuizen

Melkert
Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen
Ad Melkert, voorzitter

Landman
Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra
Mr. Jacques Landman, directeur

Holst-Wormser
Zorgverzekeraars Nederland,
Petra H. van Holst-Wormser, algemeen directeur